

[07.01. 2022]

SCREENING AF FORSKNINGSINDSATS I 2021- STATUS FRA VIDENCENTER FOR ALLERGI

Forskningsaktiviteter inden for allergi, hormonforstyrrende stoffer og kemi i fødevarer finansieret af Ny Fælles Kemiindsats 2018-2021

Som en del af kemiindsatsen og i forlængelse af den almindelige forskningsindsats, skal der foretages en årlig screening om ny viden om stoffers farlighed, der gør, at der skal tages nye initiativer. Screeningen foretages af den enkelte forskningsinstitution med rapportering ved indeværende skabelon. Observationerne fra forskningsinstitutionerne indgår som baggrund for Fødevarestyrelsen og Miljøstyrelsens udarbejdelse af oplæg til strategi for hvilke stoffer, der skal sættes ind over for.

Centerets hovedaktiviteter og finansiering

Allergi over for kemiske stoffer ses hos mindst 20% af voksne danskere og er også hyppig blandt unge og mindre børn. Allergien viser sig som eksem, det vil sige rødme, hævelser og blærer i huden, hyppigst på hænder eller i ansigtet. Allergien skyldes kontakt med produkter, der indeholder kemiske stoffer, der kan fremkalde allergi. Allergien kan være privat, forårsaget af forbrugerprodukter som produkter til hudpleje og hygiejne, legetøj, maling, mm, eller arbejdsbetinget forårsaget af produkter og kemiske stoffer, der anvendes i arbejdsmiljøet som handsker, sæber, limstoffer og coating-materialer.

Videncenteret har til opgave at monitorere forekomsten af allergi over for kemiske stoffer, samt samle og formidle viden, som kan danne grundlag for forebyggelse af allergi, herunder regulering.

Videncenter for Allergi har gennemført en række projekter med henblik på at generere ny viden. I 2021 blev denne viden publiceret i 26 videnskabelige artikler i internationale tidsskrifter om allergi, risikofaktorer og forebyggelse. Der er afsluttet 4 ph.d.-studier, om naturlige ingredienser i kosmetik som årsag til allergi, udviklingen i kromallergi efter regulering af krom VI i læder, hudens mikrobiom og molekylære mønstre ved allergisk håndeksem og andre typer eksem. Af de videnskabelige artikler er 31% udarbejdet i et internationalt samarbejde.

Videncenter for Allergi har i 2021 haft en bevilling fra Ny Fælles Kemiindsats 2018-21 på 4.725.000 kr. til sine aktiviteter. Herudover har Videncenteret haft yderligere bevillinger fra forskellige fonde, så budgettet har været på ca. 9 mio.kr. i direkte udgifter. Herudover estimeres at der er tilført værdier i form af arbejdskraft, laboratorieundersøgelser mm i forbindelse med samarbejde om projekterne på ca. 5.0 mio. kr.

Udover forskningsaktiviteten har Videncenteret normalt en stor formidlingsaktivitet med mange videnskabelige og populære foredrag, nyhedspresse og drift af hjemmeside.

Både de forskningsmæssige og formidlingsmæssige aktiviteter har været påvirkede på grund af COVID-19 epidemien, således har der i lange perioder været enten lukket helt for klinik, klinisk forskning og forskningslaboratorier eller der har været meget reduceret aktivitet. På trods af dette har det været muligt at gennemføre en række væsentlige projekter, hvoraf nogle nævnes nedenfor.

Identificerede problemstillinger og mulige indsatser overfor specifikke stoffer/stofgrupper

Stof/stofgruppe 1: Parfumestoffer

Baggrund

Ansigtseksem ses hos 10% af voksne danskere. Kosmetiske produkter anvendes ofte i ansigtet til hygiejne, hudpleje og forskønnelse.

Videncenter for Allergi har haft fokus på årsagerne til ansigtseksem blandt patienter. En tredjedel af patienterne havde eksem forårsaget af kosmetiske produkter¹, heraf fik mere end 90% påvist en allergi over for ingredienser i kosmetiske produkter. Det blev fundet at 48% af allergitilfældene skyldes parfumestoffer og langt overvejende naturlige parfumestoffer med terpenerne linalool og limonene (i iltet form) som de allerhyppigste.

Parfumeallergi udgør således fortsat et betydeligt og uløst problem. I 17% af tilfældene var der tale om allergi over for konserveringsmidler, hyppigst isothiazolinoner.

Mulig indsats

Understøtte grænseværdier for de hyppigste allergifremkaldende naturlige parfumestoffer, som fx limonene og linalool og andre naturlige parfumestoffer.

¹Maria A Bruusgaard-Mouritsen, Lene H Garvey, Jeanne D Johansen. Facial contact dermatitis caused by cosmetic-relevant allergens. Contact Dermatitis 2021 Dec;85(6):650-659.

<p>Stof/stofgruppe 2: Isothiazolinoner</p> <p><u>Baggrund</u> Isothiazolinoner er effektive konserveringsmidler, men også hyppige årsager til allergi. Specielt konserveringsmidlet MI (methylisothiazolinone) har været årsag til en epidemi af kontaktallergi i Europa, primært forårsaget af kosmetiske produkter og maling. Videncenter for Allergi har i en lang række undersøgelser dokumenteret denne sammenhæng. Data indgik i EU-Kommissionens grundlag for forbud mod brug af MI i leave-on kosmetik og en række øvrige tiltag og begrænsninger. Internationalt er der rapporter om stigende forekomst i allergi over for benzisothiazolinone²</p> <p><u>Mulig indsats</u> Undersøge anvendelse af isothiazolinoner, specialt benzisothiazolinone i maling, rengøringsmidler og andre produkter som fx læderprodukter</p>
<p>Stof/stofgruppe 3: Nikkel</p> <p><u>Baggrund</u> Ca. 10% af yngre kvinder skønnes at have nikkelallergi, mange af disse angiver stadig at kunne få udslæt af øreringe. Videncenter for Allergi har undersøgt nikkelfrigivelse fra øreringe³. et studie af 304 øreringe indkøbt i Danmark, fandtes mindst 14,8% at frigive nikkel i et omfang der overskred de lovgivningsmæssige grænser. Dette forklarer (delvist) at mange oplever problemer og at der fortsat er unge, der udvikler nikkelallergi.</p> <p><u>Mulig indsats</u> Yderligere kontrol af produkter på det danske marked.</p>
<p>Område 1: Ansigtmasker</p> <p><u>Baggrund</u> Mange oplever hudgener/udslæt ved brug af engangsansigtmasker i forbindelse med COVID-epidemien. Videncenter for Allergi har undersøgt mulige årsager til udslæt af ansigtmasker hos sundhedspersonale og fandt at den metaltråd, der går gennem den øvre del af masken i visse tilfælde ikke er tilstrækkeligt dækket af plast og kan frigive nikkel i et omfang, så allergi opstår⁴. I øvrigt var erfaringen at det var umuligt at få oplysninger om indholdsstoffer i maskerne ved mistanke om allergiske reaktioner, hvilket umuliggør forebyggelse.</p> <p><u>Mulig indsats</u> Deklarationspligt af alle indholdsstoffer i produkter der kan komme i kontakt med huden. Kontrol af nikkelfrigivelse fra ansigtmasker</p>

Evt. yderligere områder hvor der er identificeret problemstillinger og forslag til mulig indsats

<p>Område 2: Arbejdsbetinget eksem</p> <p><u>Baggrund</u> Hvert år anmeldes ca. 2.000 arbejdsbetingede hudlidelser til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES). Af disse er over 90% håndeksem. Arbejdsbetingede hudlidelser udgør omkring 1/3 af alle anerkendte arbejdsbetingede sygdomme. I en nylige analyse fra Videncenter for Allergi af alle anmeldte tilfælde til AES i perioden 2007-2018, sås at medianalderen hos personer, som får anerkendt et arbejdsbetinget eksem var under 30 år i flere erhverv. DE erhverv med størst risiko for erhvervsbetinget eksem var frisører og kosmetologer, bagere, tandlæger og tandlægeassistenter og ansatte i vindmølleproduktion⁵.</p> <p><u>Mulig indsats</u> Forbedre lovgivning om allergifremkaldende stoffer i arbejdsmiljø: Fx fuld deklarationspligt Oplysningskampagner rettet mod unge med håndeksem mhp forebyggelse sammen med AT.</p>

² King N, Latheef F, Wilkinson M. Trends in preservative allergy: Benzisothiazolinone emerges from the pack. Contact Dermatitis. 2021;85(6):637-642.

³ Wennervaldt M, Ahlström MG, Menné T, Thyssen JP, Johansen JD. Nickel release from metallic earrings: A survey of the Danish market and validation of the nickel spot test. Contact Dermatitis. 2021 Mar 13. doi: 10.1111/cod.13832.

⁴ Schwensen JFB, Simonsen AB, Zachariae C, Johansen JD. Facial dermatoses in health care professionals induced by the use of protective masks during the COVID-19 pandemic. Contact Dermatitis. 2021;85(6):710-711.

⁵ Dietz JB, Menné T, Meyer HW, Viskum S, Flyvholm MA, Ahrensboell-Friis U, John SM, Johansen JD. Incidence rates of occupational contact dermatitis in Denmark between 2007 and 2018: A population-based study. Contact Dermatitis. 2021 Oct;85(4):421-428.